

Keuzerichtingen bezuinigingen 2019 - 2023

Te besluiten om:

1. De keuzerichtingen bezuinigingen vast te stellen als invulling van de taakstellende stelpost keuzerichtingen in de begroting 2020 - 2023 (1ste wijziging gemeentebegroting 2020).

Context

Onze gemeente ontkomt er niet aan, net als veel andere gemeenten in ons land, om te bezuinigen en keuzes te maken. Een uitdaging, oplopend van € 9 miljoen in 2019 naar € 12 miljoen in 2023.

De afgelopen maanden zijn wij een intensief proces gestart, waarbij we alle activiteiten en uitgaven in onze begroting kritisch onder de loep hebben genomen. Tegelijkertijd hebben we ons de vraag gesteld wat voor ons van wezenlijk belang is. Waar staan we voor als gemeente en wat willen we daarin, ook op de lange termijn, absoluut bereiken? Dit heeft geresulteerd in een voorstel met een integrale set aan keuzerichtingen.

Beoogd effect

Met de set aan Keuzerichtingen geven wij u een handreiking om afwegingen te maken ter invulling van het ontstane financiële tekort. De voorliggende voorstellen hebben wij verstandig en zorgvuldig gemaakt. Uitgangspunt hierbij is dat er geen afbreuk moet worden gedaan aan de kracht om onze mooie gemeente de vlucht naar voren te kunnen laten maken. De voorstellen zijn door ons langs de volgende principes afgewogen:

- De doelen en opgaven uit onze coalitieagenda blijven centraal staan.
- Waarbij we accenten leggen op die onderdelen waarvan wij het grootste positieve maatschappelijke effect verwachten, ook op lange termijn.
- We verdelen de impact van de bezuinigingsmaatregelen zoveel mogelijk en voorkomen te veel stapeling van maatregelen.
- We kijken scherp naar mogelijkheden die de effectiviteit verhogen, de kosten verlagen of inkomsten vergroten.

Deze aanpak heeft geresulteerd in de voorliggende set met keuzerichtingen. De term keuzerichtingen impliceert dat er wat te kiezen valt en dat is ook zo. Het totale pakket bevat alternatieven en de mogelijkheid om op onderdelen wat zwaarder of wat minder zwaar in te zetten met het uiteindelijke doel om te komen tot een sluitende begroting 2020 en een gezond meerjarenperspectief.

Argumenten

1.1 Het tekort 2019 wordt gedempt.

De tegenvallende meicirculaire en de ontwikkelingen in het sociaal domein hebben ook in 2019 al behoorlijke negatieve financiële consequenties. Daarnaast hebben we te maken met een aantal ontwikkelingen, waarvan een aantal ook reeds gemeld in de Kadernota 2020. Normaliter zouden we dergelijke ontwikkelingen opnemen in de bestuurlijke monitor, echter we hebben er nu voor gekozen om deze integraal aan u voor te leggen in de voorliggende set aan keuzerichtingen. Bij het kritisch onder de loep nemen van alle activiteiten en uitgaven in onze begroting is expliciet gezocht naar maatregelen die ook nog een effect in 2019 kunnen sorteren. Als u instemt met de voorliggende set aan keuzerichtingen, dan kan het tekort in 2019 met ruim € 3,5 miljoen worden gedempt.

Doetinchem, 23 oktober 2019

1.2 De taakstelling in de primitieve begroting ter grootte van het financiële tekort wordt ingevuld en er ontstaat een gezond meerjarenperspectief.

Op 2 oktober a.s. wordt u een primitieve begroting aangeboden, waarin vanaf de jaarschijf 2020 een taakstellende stelpost Keuzerichtingen is opgenomen. Deze stelpost loopt op van € 7,6 miljoen in 2020 naar ruim € 14 miljoen in 2023. Ter grootte van deze stelpost worden in de voorliggende nota Keuzerichtingen voorstellen gedaan. Wanneer u instemt met deze voorstellen, dan leidt dit tot een invulling van de stelpost Keuzerichtingen. Hierdoor wijzigt de primitieve begroting en meerjarenraming.

1.3 Op termijn is de algemene reserve weer van voldoende omvang.

De taakstellende stelpost keuzerichting heeft een ruimere omvang dan het financiële tekort. Wanneer alleen het financiële tekort wordt opgelost, dan zal de algemene reserve door de uitname in 2019 van onvoldoende omvang zijn om de risico's af te dekken. Door in te stemmen met de voorliggende set aan Keuzerichtingen zal de algemene reserve vanaf medio 2022 weer van een voldoende omvang zijn.

Kanttekeningen

1.1 Besluitvorming door de raad kan mogelijk het structurele en reële evenwicht beïnvloeden.

Volgens het Besluit begroting en verantwoording moet er vóór 15 november 2019 een structureel en reëel sluitende begroting aan de provincie worden aangeboden om in aanmerking te komen voor de minst belastende vorm van toezicht, repressief toezicht. Met de voorliggende set aan Keuzerichtingen wordt het financiële tekort opgelost en zal de algemene reserve op termijn weer van een voldoende omvang zijn om de risico's af te dekken. Het maken van andere keuzes heeft, mits van een gelijke financiële omvang, een impact op het invullen de taakstelling. Wanneer er wordt afgeweken van het voorgestelde besluitvormingstraject en er niet voor 14 november over de Keuzerichtingen wordt besloten, dan vallen we onder preventief toezicht.

1.2 Het effect van de septembercirculaire.

In de primitieve begroting is conform de voorschriften van de toezichthouder de provincie Gelderland de meicirculaire het uitgangspunt. Op 17 september 2019 is de septembercirculaire ontvangen. Op korte termijn zult u hierover door middel van een raadsmededeling worden geïnformeerd. De ontwikkelingen voor 2019 worden conform de gebruikelijke systematiek verwerkt in de jaarrekening 2019. De ontwikkelingen voor 2020 worden verwerkt in de bestuurlijke monitor 2020 en in de kadernota van 2021 worden de ontwikkelingen vanaf de jaarschijf 2021 verwerkt.

Financiën

In de volgende tabellen wordt de financiële positie van de Doetinchem vóór en na de Keuzerichtingen geschetst. Het gaat daarbij om het financieel meerjarenperspectief 2019-2023 en de ontwikkeling van de algemene reserve.

Resultaat vóór de Keuzerichtingen

Het financieel meerjarenperspectief 2019-2023 is opgebouwd vanuit het structurele beginsaldo uit de begroting 2019. Verder zijn:

- de mutaties van het Rijk op het Gemeentefonds tot en met de meicirculaire 2019 verwerkt;
- het resultaat van de jaarrekening 2018 en het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties (MPO) 2019 verwerkt;
- de tekorten op het sociaal domein verwerkt, die zijn gepresenteerd in de informatieve raad van 11 juli 2019, waarbij is gekozen om voor 2019 uit te gaan van het gemiddelde van scenario 1 en 2 en vanaf 2020 voor scenario 1.

Doetinchem, 23 oktober 2019

Dit geeft het volgende overzicht van het financieel meerjarenperspectief en de algemene reserve:

Meerjarenperspectief Doetinchem (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Structurele beginsaldi van de begroting:	2.873	1.674	-6.143	-10.051	-12.306
Structurele mutaties op de blokken:					
1. Doorwerking begroting 2019	685	-264	-1.076	-1.104	0
2. sept. 2018-, dec- 2018 en meicirculaire 2019 incl loon- prijsontwikkeling	-1.884	528	-1.153	-1.151	333
3. Tekorten sociaal domein vanaf 2020 obv raadsbijeenkomst 11-7-2019		-8.081	-1.679	0	0
Structureel resultaat begroting voor de Keuzerichtingen	1.674	-6.143	-10.051	-12.306	-11.973
Incidentele mutaties op de blokken:					
1. Doorwerking begroting 2019, Jaarrekening 2018, MPO 2019	-3.928	94	257	91	0
3. Tekort sociaal domein 2019 obv raadsbijeenkomst 11-7-2019	-7.329				
Incidenteel resultaat begroting voor de Keuzerichtingen	-11.257	94	257	91	0
Totaal resultaat begroting vóór de Keuzerichtingen t.g.v./t.l.v. alg. reserve	-9.583	-6.049	-9.794	-12.215	-11.973

Meerjarenprognose algemene reserve vóór de Keuzerichtingen					
(bedragen x € 1.000)	2.019	2.020	2.021	2.022	2.023
Totaal algemene reserve per eind van het jaar	8.173	2.328	-7.407	-19.808	-32.276

Resultaat na de Keuzerichtingen

In onderstaand meerjarenperspectief zijn de financiële consequenties Keuzerichtingen verwerkt. De Keuzerichtingen voor de jaarschijf 2019 worden vertaald in een wijziging op de begroting 2019. Dit gebeurt ter vervanging van de bestuurlijke monitor 2019. De Keuzerichtingen vanaf de jaarschijf 2020 dienen ter invulling van de taakstellende stelpost Keuzerichtingen in de begroting 2020 en leidt tot een wijziging van de primitieve begroting 2020.

Meerjarenperspectief Doetinchem (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal resultaat begroting vóór de Keuzerichtingen t.g.v./t.l.v. alg. reserve	-9.583	-6.049	-9.794	-12.215	-11.973
Keuzerichtingen voor begroting 2019, 2020:					
Structurele Keuzerichtingen begroting 2020 per jaarschijf		8.253	11.967	14.092	14.092
Incidentele Keuzerichtingen begr. 2019, 2020	3.570	-737	1.289	810	0
Totaalresultaat Keuzerichtingen in de jaren	3.570	7.516	13.256	14.902	14.092
Structureel resultaat begroting na de keuzerichtingen t.g.v./t.l.v. alg. reserve	-6.013	1.467	3.462	2.687	2.119

Meerjarenprognose algemene reserve na de Keuzerichtingen					
(bedragen x € 1.000)	2.019	2.020	2.021	2.022	2.023
Totaal algemene reserve per eind van het jaar	11.743	13.503	17.303	20.422	23.052

In de begroting 2020 vindt u een nadere toelichting op de financiële positie en op de omvang van de algemene reserve in relatie tot onze financiële risico's: de weerstandratio.

Doetinchem, 23 oktober 2019

Vervolg

Gezien de impact van bezuinigingen op verschillende organisaties heeft het college op 7 oktober de set aan keuzerichtingen toegelicht. Hiervoor waren de verschillende organisaties uitgenodigd. De weergave van dit gesprek geven wij mee aan uw raad ter voorbereiding op de verdere besluitvorming.

Voor de raadsbijeenkomst van 10 oktober is de Begroting 2020 aangeboden en tijdens de informatieve bijeenkomst is ook ingegaan op de Taskforce sociaal domein. Beide moeten in samenhang met het boekwerk Keuzerichtingen worden gezien.

Raadsbetrokkenheid	Datum
Informatieve raadsbijeenkomst	11-07-2019
Informatieve raadsbijeenkomst	19-09-2019
Raadsvoorstel keuzerichtingen	26-09-2019
Primitieve begroting 2020 (beleidsarm)	02-10-2019
Informeren partijen in de samenleving, gevolgd door bijeenkomst	07-10-2019
Informatieve raadsbijeenkomst (Begroting 2020, Keuzerichtingen, Sociaal domein)	10-10-2019
Beeldvormende raad	17-10-2019
Besluitvormende raadsvergadering (Begroting 2020 én Keuzerichtingen)	07-11-2019

Bijlagen

1. Boekwerk Keuzerichtingen.
2. Overzicht Keuzerichtingen bezuinigingen 2019-2023.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenbergh

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders over keuzerichtingen bezuinigingen 2019 - 2023;

gelet op artikel 190 en 192 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

de keuzerichtingen bezuinigingen vast te stellen als invulling van de taakstellende stelpost keuzerichtingen in de begroting 2020-2023 (1ste wijziging gemeentebegroting 2020).

Aldus besloten in zijn vergadering van 7 november 2019,

, griffier

, voorzitter